

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

INFORMARE

**referitoare la neconstituționalitatea prevederilor art.16 alin.(3) din
Legea partidelor politice nr.14/2003**

Către: Biroul permanent al Camerei Deputaților

De la: Secretarul general al Camerei Deputaților

Vă informăm că prin Decizia nr.530 din 12.12.2013, definitivă și general obligatorie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.23 din 13 ianuarie 2014, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că prevederile art.16.alin.(3) din Legea partidelor politice nr.14/2003, sunt neconstituționale.

Potrivit prevederilor art.147 alin.(1) din Constituția României, republicată, dispozițiile din legile în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, dacă, în acest interval, Parlamentul nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pentru această lege, Camera Deputaților este Cameră decizională.

Anexăm alăturat, Decizia Curții Constituționale nr. 530/2013.

SECRETAR GENERAL

CRISTIAN ADRIAN PANCIU

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 182 (XXVI) — Nr. 23

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 13 ianuarie 2014

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 530 din 12 decembrie 2013 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 16 alin. (3) din Legea partidelor politice nr. 14/2003	2-5	3.762/2013. — Ordin al viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, privind aprobarea desemnării Societății Comerciale SUCERT-RO — S.R.L. în vederea notificării la Comisia Europeană pentru realizarea de funcții specifice pentru evaluarea și verificarea constanței performanței produselor pentru construcții	11-13
Opinie separată	5-8	3.763/2013. — Ordin al viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, privind aprobarea extinderii desemnării Societății Comerciale QUALITY — CERT — S.A. în vederea notificării la Comisia Europeană pentru realizarea de funcții specifice pentru evaluarea și verificarea constanței performanței produselor pentru construcții	14-15
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI			
6. — Hotărâre privind înființarea, organizarea și funcționarea Comitetului Tehnic de Securitate Aeronautică	8-9	5.646/2013. — Ordin al ministrului delegat pentru învățământ superior, cercetare științifică și dezvoltare tehnologică privind aprobarea bugetelor de venituri și cheltuieli rectificate pe anul 2013 ale institutelor naționale de cercetare-dezvoltare din coordonarea Ministerului Educației Naționale	16-32
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE			
3.760/2013. — Ordin al viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, privind aprobarea extinderii desemnării Societății Comerciale RINA SIMTEX — ORGANISMUL DE CERTIFICARE — S.R.L. în vederea notificării la Comisia Europeană pentru realizarea de funcții specifice pentru evaluarea și verificarea constanței performanței produselor pentru construcții	10		

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 530

din 12 decembrie 2013

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 16 alin. (3)
din Legea partidelor politice nr. 14/2003

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Simina Gagu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Carmen-Cătălina Gliga.

Pe rol se află soluținarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 16 alin. (3) din Legea partidelor politice nr. 14/2003, excepție ridicată de Dumitru Voicu în Dosarul nr. 359/116/2013 al Tribunalului Călărași — Secția civilă și care formează obiectul Dosarului nr. 200D/2013 al Curții Constituționale.

Dezbaterile inițiale au avut loc în ședința din 1 octombrie 2013, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, potrivit căreia Curtea, având în vedere imposibilitatea constituirii majorității prevăzute de art. 6 și art. 51 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, a dispus repunerea cauzei pe rol pentru data de 29 octombrie 2013.

Dezbaterile din 29 octombrie 2013 au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor, pentru lămuriri suplimentare asupra problemelor ce formează obiectul dezbaterii, în temeiul dispozițiilor art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, a dispus amânarea pronunțării pentru data de 14 noiembrie 2013, dată la care, în temeiul acelorasi prevederi de lege, Curtea a dispus amânarea pronunțării pentru data de 12 decembrie 2013.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 20 martie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 359/116/2013, Tribunalul Călărași — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 16 alin. (3) din Legea partidelor politice nr. 14/2003.

Excepția a fost ridicată de Dumitru Voicu într-o cauză având ca obiect o contestație împotriva hotărârii de excludere dintr-un partid politic.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține, în esență, că prevederile de lege criticate sunt neconstituționale sub aspectul excluderii instanțelor judecătorești de la efectuarea controlului asupra măsurilor dispuse de organele de jurisdicție ale partidului politic în ceea ce privește pierderea calității de membru al acestuia, cu atât mai mult cu cât această sancțiune are ca efect încetarea mandatului de consilier local.

Tribunalul Călărași — Secția civilă opinează în sensul admiterii excepției de neconstituționalitate, întrucât prevederile art. 16 alin. (3) din Legea nr. 14/2003 se constituie într-un fine de neprimire pentru cererile adresate justiției, inclusiv de a constata încălcarea, de către organele statutare ale partidului, a propriului statut.

Instanța judecătorească consideră că este lăsată la latitudinea exclusivă a organelor statutare ale partidului aplicarea oricărei sancțiuni, inclusiv excluderea din partid, chiar cu încălcarea propriului statut, fără teama că această încălcare ar putea fi censurată de către instanță. Primind o astfel de cerere, prin care se contestă, de exemplu, legalitatea excluderii din partid, instanța, chiar dacă ar observa că au fost încălcate flagrant înseși procedurile statutare, nu poate decât să respingă cererea ca inadmisibilă, nefiind competentă material să o judece. În acest fel sunt încălcate dispozițiile art. 21 alin. (1) și (2) din Constituție.

Se încalcă, de altfel, și plenitudinea de judecată a instanțelor judecătorești, prevăzută de art. 126 alin. (1) din Constituție, fără a putea fi primit argumentul că, potrivit art. 126 alin. (2) din Constituție, „Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege”.

Dispozițiile constituționale ale art. 126 alin. (2) sunt în sensul că prin lege se stabilește competența (materială sau teritorială) a instanțelor judecătorești și nu în sensul că asupra unui diferend nicio instanță nu este competentă să se pronunțe. Chiar dacă prin legea specială competența materială de soluținare a unei cauze este atribuită altor organe (celor cu atribuții jurisdicționale, de exemplu), soluțiile acestora, fără excepție, pot fi contestate în justiție, respectându-se astfel dreptul de acces liber la justiție.

Având în vedere statutul partidelor politice, a lăsa în afara controlului judecătorec respectarea, de către organele de decizie ale partidelor, a propriilor statutare, înseamnă a nega drepturile și libertățile cetățenești, prevăzute ca atare de Constituție, lăsând astfel loc abuzurilor de drept.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, sens în care invocă jurisprudența Curții Constituționale, în materie, spre exemplu, deciziile nr. 952 din 25 iunie 2009, nr. 1.255 din 6 octombrie 2009, nr. 197 din 4 martie 2010, nr. 399 din 13 aprilie 2010, nr. 958 din 6 iulie 2010, nr. 1.461 din 8 noiembrie 2011, nr. 283 din 27 martie 2012 și nr. 649 din 19 iunie 2012. Precizează că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, instanțele de judecată nu sunt competente să exercite funcția de înfăptuire a justiției pentru acte de încălcare a disciplinei interne în cadrul partidului politic, deoarece răspunderea juridică în materie nu este reglementată prin norme juridice de drept comun, ci prin norme juridice proprii statutului partidelor, pe care membrii acestora s-au angajat să le respecte.

Avocatul Poporului arată că își menține punctul de vedere exprimat anterior, în sensul constituționalității prevederilor de lege criticate, reținut în deciziile Curții Constituționale nr. 65 din 21 februarie 2013, nr. 649 din 19 iunie 2012, nr. 399 din 13 aprilie 2010, nr. 197 din 4 martie 2010. Consideră că este firesc ca răspunderea disciplinară a membrilor partidului să fie stabilită de către organisme interne, acestea fiind singurele care pot aprecia în ce măsură comportamentul membrilor acestuia este compatibil cu normele statutare ale unui partid politic, iar, în această situație, instanțele de judecată nu sunt competente să exercite funcția de înfăptuire a justiției.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost sesizată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 16 alin. (3) din Legea partidelor politice nr. 14/2003, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 550 din 6 august 2012, care au următorul cuprins: *„Dobândirea sau pierderea calității de membru al unui partid politic este supusă numai jurisdicției interne a partidului respectiv, potrivit statutului partidului.”*

Autorul excepției de neconstituționalitate, astfel cum rezultă din argumentarea criticii de neconstituționalitate, susține că prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 21 privind accesul liber la justiție.

Procedând la analiza actelor aflate la dosarul cauzei, Curtea reține, mai întâi, că autorul excepției a înregistrat la Tribunalul Călărași o cerere prin care a contestat legalitatea Hotărârii nr. 11 din 14 ianuarie 2013 a Biroului Național de Coordonare al Partidului Poporului — Dan Diaconescu, susținând, în esență, că această hotărâre este abuzivă și nelegală, deoarece nu au fost respectate prevederile statutului partidului care prevăd, în mod expres, motivele care pot constitui temeiul măsurii de excludere din partid. În același timp, autorul excepției a susținut că nu i s-a asigurat dreptul la apărare, întrucât nu i-au fost aduse la cunoștință motivele excluderii din partid și nu a fost audiat în fața organelor de jurisdicție ale partidului, care au procedat direct la comunicarea Hotărârii nr. 11 din 14 ianuarie 2013 privind excluderea sa din partid.

În aceste condiții, autorul a solicitat instanței judecătorești să sesizeze Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 16 alin. (3) din Legea nr. 14/2003, opinia instanței fiind în sensul admiterii excepției.

Cu titlu introductiv, Curtea reține că, analizând anterior excepția de neconstituționalitate a aceluiași prevederi legale, a respins-o ca neîntemeiată, cu motivarea că: instanțele judecătorești nu sunt legitimate să exercite funcția de înfăptuire a justiției în ceea ce privește actele de încălcare a disciplinei interne din cadrul partidelor politice, deoarece răspunderea în materie nu este reglementată prin norme juridice de drept comun, ci prin norme de deontologie proprii; instanțele judecătorești nu au competența de a cenzura hotărârile organelor de așa-numita „jurisdicție internă a partidelor”, hotărârile care au caracter de acte politice; în cadrul verificării îndeplinirii condițiilor cerute pentru constituirea legală a partidelor politice, instanța de judecată va aprecia dacă procedurile statutare

privind aplicarea sancțiunilor asigură petentului nemulțumit de o decizie a partidului dreptul de a-și susține în mod efectiv și eficient cauza (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 952 din 25 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 571 din 17 august 2009, Decizia nr. 1.255 din 6 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 783 din 17 noiembrie 2009, Decizia nr. 197 din 4 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 209 din 2 aprilie 2010, Decizia nr. 399 din 13 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 334 din 20 mai 2010, Decizia nr. 958 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 561 din 10 august 2010, Decizia nr. 1.461 din 8 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 81 din 1 februarie 2012, Decizia nr. 283 din 27 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 366 din 30 mai 2012, Decizia nr. 649 din 19 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 560 din 8 august 2012, și Decizia nr. 65 din 21 februarie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 176 din 1 aprilie 2013).

Cu toate acestea, din perspectiva consecințelor juridice grave pe care măsura excluderii din partid le produce asupra mandatului aleșilor locali, conștând în încetarea acestuia, și a numărului semnificativ de astfel de cauze cu care instanța de contencios constituțional a fost sesizată, Curtea consideră că se impune o distincție clară între normele de deontologie proprii partidelor politice și normele care, instituind drepturi și obligații ale membrilor partidului și ale organelor statutare, sancțiuni pentru abaterile de la prevederile statutare și procedurile de urmat în aceste cazuri, au evident natură juridică. Aceste norme au forță juridică obligatorie și se înscriu în noțiunea de „lege”, astfel cum aceasta a fost conturată potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, ca noțiune autonomă.

De asemenea, aceste norme constituie temeiul adoptării unor acte cu natură juridică, iar nu al unor „hotărâri care au caracter de acte politice”.

În același timp, intervenția instanței judecătorești pentru verificarea îndeplinirii condițiilor cerute pentru constituirea legală a partidelor politice reprezintă un aspect distinct de verificare a aplicării în concret, în fiecare caz în parte, a respectării statutului partidelor, a procedurii statutare și a modului de stabilire și aplicare a sancțiunilor. Faptul că asemenea aspecte sunt reglementate prin norme cu caracter juridic implică așadar posibilitatea realizării unui control judecătoresc și adoptarea unor hotărâri cu caracter juridic, iar nu a unor acte politice.

Prin prisma acestei abordări, Curtea consideră necesară reconsiderarea jurisprudenței în materie, urmând să admită excepția de neconstituționalitate invocată în prezenta cauză, pentru considerentele ce vor fi arătate.

Astfel, Curtea reține, că, în virtutea principiilor generale prevăzute de art. 1 alin. (3) din Constituție, România este stat de drept, democratic și social, în care pluralismul politic reprezintă una dintre valorile supreme, fiind garantată.

De asemenea, potrivit art. 8 alin. (2) din Constituție, partidele politice se constituie și își desfășoară activitatea în condițiile legii. Ele contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor, respectând suveranitatea națională, integritatea teritorială, ordinea de drept și principiile democrației.

În concretizarea normelor fundamentale, Legea nr. 14/2003, prin art. 1, statuează că *„partidele politice sunt asociații cu caracter politic ale cetățenilor români cu drept de vot, care participă în mod liber la formarea și exercitarea voinței lor politice, îndeplinind o misiune publică garantată de Constituție. Ele sunt persoane juridice de drept public”*.

De asemenea, potrivit art. 2 din lege, *„prin activitatea lor, partidele politice promovează valorile și interesele naționale, pluralismul politic, contribuie la formarea opiniei publice,*

participă cu candidați în alegeri și la constituirea unor autorități publice și stimulează participarea cetățenilor la scrutinuri, potrivit legii”.

Pentru aducerea la îndeplinire a rolului partidelor politice în cadrul democrației constituționale din România, astfel cum acesta este enunțat de prevederile constituționale și legale menționate, Legea nr. 14/2003 stabilește reguli privind organizarea acestora. Astfel, potrivit art. 9 din lege, fiecare partid politic trebuie să aibă statut și program politic proprii, iar statutul fiecărui partid politic, întocmit în conformitate cu prevederile art. 10 din lege, cuprinzând inclusiv sancțiunile disciplinare și procedurile prin care acestea pot fi aplicate membrilor, trebuie anexat obligatoriu (art. 18 din lege) la cererea de înregistrare a partidului politic depusă la Tribunalul București.

În caz de admitere a cererii de înregistrare, statutul partidului capătă forță juridică obligatorie asemenea legii și trebuie întocmit respectat de membrii unui partid politic și de organele statutare ale partidului. Nerespectarea acestuia constituie motiv de aplicare a sancțiunilor prevăzute de respectivul act juridic, cea mai gravă fiind sancțiunea excluderii din partid.

Curtea reține, totodată, că legea prevede reguli procedurale privind soluționarea diferendelor dintre membrii unui partid politic sau dintre aceștia și conducerile organizațiilor partidului, precum și organele competente pentru soluționarea acestor diferende (comisiile de arbitraj la nivelul partidului și al organizațiilor sale teritoriale, care reprezintă, în realitate, organe proprii cu atribuții jurisdicționale). Astfel, potrivit art. 15 alin. (3) din Legea nr. 14/2003, comisia de arbitraj este organizată și funcționează conform unui regulament aprobat de organul statutar, care trebuie să asigure părților dreptul la opinie și dreptul de a se apăra, precum și proceduri echitabile de decizie.

În aceste condiții, Curtea constată că prevederile art. 16 alin. (3) din Legea nr. 14/2003, instituind competența exclusivă a organelor cu atribuții jurisdicționale ale partidului politic de a aprecia asupra respectării normelor statutare de către membrii de partid, elimină, în fapt, controlul judecătoresc în ceea ce privește respectarea de către aceste organe a propriului statut și împiedică astfel accesul liber la justiție. De altfel, Curtea reține că problema constituționalității prevederilor art. 16 alin. (3) din Legea nr. 14/2003 trebuie privită cu maximă exigență în condițiile în care pierderea calității de membru al unui partid poate fi expresia unor premise subiective ori a arbitrarului.

Curtea constată, totodată, că primind o cerere, prin care se contestă legalitatea excluderii din partid, instanța judecătorească, chiar dacă ar observa că au fost încălcate procedurile statutare, nu poate decât să respingă cererea ca inadmisibilă, nefiind competentă material să o judece.

Fără îndoială, având în vedere prevederile art. 15 alin. (1) și (3) din Legea nr. 14/2003, membrii unui partid politic trebuie, în cazul diferendelor determinate de excluderea din partid, să parcurgă procedura în fața jurisdicțiilor interne ale partidului, să solicite acestora aplicarea întocmai a prevederilor statutare și doar în cazul în care consideră că aceste organe au încălcat prevederile statutare, să aibă, ulterior, posibilitatea sesizării instanței judecătorești. Aceeași concluzie rezultă și din împrejurarea că, deși organele cu atribuții jurisdicționale ale partidului își desfășoară activitatea pe baza unor prevederi statutare care, în principal, trebuie să asigure părților dreptul la opinie, dreptul de a se apăra și o procedură echitabilă, acestea nu pot fi considerate ca întrunind condițiile specifice unui tribunal independent și imparțial, în sensul art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

De asemenea, Curtea precizează că, în această materie, controlul judecătoresc nu poate fi realizat decât asupra statutului și a regularității desfășurării procedurii statutare în fața organelor cu atribuții jurisdicționale ale partidului, și nu asupra oportunității sancțiunii aplicate. Astfel, instanța judecătorească investită cu

soluționarea unei cereri prin care se contestă sancțiunea excluderii din partid urmează să analizeze respectarea normelor statutare privind stabilirea și aplicarea sancțiunii și să verifice dacă dreptul părții la apărare și la opinie a fost efectiv asigurat.

În lumina acestor considerente, Curtea constată că reglementarea dedusă controlului de constituționalitate încalcă dispozițiile art. 21, potrivit cărora nicio lege nu poate îngreuna exercitarea dreptului oricărei persoane de a se adresa justiției pentru apărarea drepturilor, libertăților și a intereselor sale legitime, deoarece, potrivit art. 16 alin. (3) din Legea nr. 14/2003, cererea membrului de partid căruia i s-a aplicat sancțiunea excluderii din partid nu poate ajunge niciodată să fie examinată în mod efectiv de un judecător imparțial și independent. Așadar, în această materie, liberul acces la justiție este nu doar limitat, ci complet anihilat.

În plus, Curtea reține că se încalcă și plenitudinea de jurisdicție a instanțelor judecătorești, astfel cum aceasta este reglementată de art. 126 alin. (1) din Constituție. Dispozițiile constituționale ale art. 126 alin. (2) sunt în sensul că prin lege se stabilește competența instanțelor judecătorești, și nu în sensul că asupra unui diferend nicio instanță nu este competentă să se pronunțe. Chiar dacă prin legea specială competența materială de soluționare a unei cauze este atribuită altor organe (celor cu atribuții jurisdicționale, de exemplu), soluțiile acestora pot fi contestate în justiție, respectându-se astfel dreptul de acces liber la justiție.

În aceste condiții, Curtea constată că prevederile art. 16 alin. (3) din Legea nr. 14/2003 aduc atingere înseși substanței dreptului de acces la instanță și se află într-un raport evident antinomic cu dispozițiile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului privind dreptul la un proces echitabil (a se vedea, spre exemplu, Hotărârea din 10 februarie 1983, pronunțată în Cauza *Albert și Le Compte împotriva Belgiei*, paragraful 29; Hotărârea din 25 mai 2005, pronunțată în Cauza *Buzescu împotriva României*, paragraful 60).

În plus, Curtea observă că reglementările în materie din alte state, în deplin acord cu exigențele dreptului de acces la justiție, instituie posibilitatea contestării în fața instanțelor a deciziilor partidelor politice cu privire la raporturile dintre partide și membrii acestora. Astfel, în Ungaria, Legea nr. CLXXV/2011 privind libertatea de asociere, regimul juridic al utilității publice, precum și funcționarea și sprijinirea asociațiilor, aplicabilă și partidelor politice, stabilește prin art. 11 alin. (3), (6) și (7) că procurorul, în cadrul competenței sale de control al legalității, poate formula o acțiune la instanța judecătorească, care, în urma examinării acțiunii, poate dispune anularea oricărei hotărâri nelegale adoptate de partidul politic și, în funcție de situație, poate obliga la adoptarea unei noi hotărâri.

De asemenea, în Portugalia, articolul 103-D din Legea Curții Constituționale a Portugaliei nr. 28/82 din 15 noiembrie 1982 stabilește că orice membru al unui partid politic poate să conteste, pe temeiul ilegalității sau al încălcării unei reguli statutare, deciziile sancționatorii luate de organele partidului respectiv într-o acțiune disciplinară împotriva acestuia, precum și deciziile acestor organe care îi afectează direct și personal dreptul de a participa la activitățile partidului.

Distinct de cele enunțate mai sus, Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză în care autorul excepției a fost exclus din partidul politic al cărui membru era. Drept consecință, în temeiul prevederilor art. 9 alin. (2) lit. h¹) din Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 912 din 7 octombrie 2004, cu modificările și completările ulterioare, mandatul său de consilier local a încetat.

În aceste condiții, fără a extinde controlul de constituționalitate asupra prevederilor art. 9 alin. (2) lit. h¹) din

Legea nr. 393/2004, cu privire la care, potrivit dispozitivului Încheierii de sesizare din 20 martie 2013, pronunțate de Tribunalul Călărași — Secția civilă, instanța de contencios constituțional nu a fost sesizată și, rămânând în limitele sesizării, Curtea precizează că, în considerarea statutului pe care partidele politice îl au, potrivit art. 1 teza a doua din Legea nr. 14/2003 — „persoane juridice de drept public” —, și ținând seama și de faptul că, potrivit art. 2 din lege, partidele „participă cu candidați în alegeri și la constituirea unor autorități publice”, a lăsa în afara controlului judecătoresc respectarea de către organele de decizie ale partidelor a propriilor statute înseamnă a nega drepturile și libertățile cetățenești prevăzute de Constituție.

Astfel, potrivit art. 40 alin. (1) din Constituție, „Cetățenii se pot asocia liber în partide politice, în sindicate, în patronate și în alte forme de asociere”.

Totodată, dispozițiile art. 37 din Constituție, care prevăd dreptul de a fi ales, trebuie coroborate și cu cele ale art. 15 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora „cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte

legi și au obligațiile prevăzute de acestea”, astfel încât alesul local trebuie să beneficieze și de dreptul de a își exercita netulburat funcția în care a fost ales prin votul electoratului.

Observând că, în cazul consilierilor locali, fără a distinge dacă pierderea calității de membru al partidului este sau nu imputabilă, măsura excluderii din partid produce un efect juridic extrem de grav — încetarea mandatului, Curtea reține că imposibilitatea de a contesta în fața instanței judecătorești o asemenea măsură dispusă fără a verifica respectarea statutului și a procedurilor statutare este contrară dreptului de acces la o instanță judecătorească și face ca drepturile enunțate să fie lipsite de conținutul juridic garantat de statul de drept și democratic.

În fine, Curtea reamintește că forța obligatorie ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Astfel, atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor Curții Constituționale sunt general obligatorii, potrivit dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Constituție, și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii:

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Dumitru Voicu în Dosarul nr. 359/116/2013 al Tribunalului Călărași — Secția civilă și constată că prevederile art. 16 alin. (3) din Legea partidelor politice nr. 14/2003 sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Tribunalului Călărași — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 12 decembrie 2013.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Simina Gagu

★
OPINIE SEPARATĂ

Dosarul nr. 200D/2013

În dezacord cu soluția pronunțată prin **Decizia nr. 530 din 12 decembrie 2013**, considerăm că excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 16 alin. (3) din Legea partidelor politice nr. 14/2003 ar fi trebuit **respinsă ca neîntemeiată**.

Curtea Constituțională a dezvoltat, până în prezent, o bogată jurisprudență prin care a confirmat constituționalitatea prevederilor de lege menționate. Astfel, au fost pronunțate **zece decizii** prin care a fost **respinsă ca neîntemeiată** excepția de neconstituționalitate având acest obiect (Decizia nr. 952 din 25 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 571 din 17 august 2009, Decizia nr. 1.255 din 6 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 783 din 17 noiembrie 2009, Decizia nr. 197 din 4 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 209 din 2 aprilie 2010, Decizia nr. 399 din 13 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 334 din 20 mai 2010,

Decizia nr. 958 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 561 din 10 august 2010, Decizia nr. 1.461 din 8 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 81 din 1 februarie 2012, Decizia nr. 283 din 27 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 366 din 30 mai 2012, Decizia nr. 649 din 19 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 560 din 8 august 2012, și Decizia nr. 65 din 21 februarie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 176 din 1 aprilie 2013), dintre care primele **cinci** au fost adoptate în plenul Curții cu **unanimitate de voturi**.

Una dintre cele mai relevante decizii este Decizia nr. 283 din 27 martie 2012 prin care, examinând constituționalitatea dispozițiilor art. 16 alin. (3) din Legea partidelor politice nr. 14/2003 prin prisma unor critici referitoare la pretinsa nesocotire a dispozițiilor art. 21 din Legea fundamentală privind accesul liber la justiție, Curtea a observat că regimul partidelor

politice a fost reglementat principal chiar prin norme de nivel constituțional. Astfel, prin art. 40 alin. (1) din Legea fundamentală a fost reglementată libertatea de asociere a cetățenilor în partide politice, stabilindu-se că acestea se constituie și își desfășoară activitatea în condițiile legii — art. 8 alin. (2) din Constituție — și că organizarea, funcționarea și finanțarea partidelor politice se reglementează prin lege organică, așa cum prevede art. 73 alin. (3) lit. b) din Constituție.

Din aceste norme rezultă fără echivoc că legiuitorul constituant a lăsat la latitudinea legiuitorului ordinar competența de a adopta dispoziții precum cele cuprinse în art. 16 alin. (3) din Legea nr. 14/2003, potrivit cărora dobândirea sau pierderea calității de membru al unui partid politic este supusă numai jurisdicției interne a partidului respectiv, potrivit statutului partidului.

Totodată, Curtea a reținut că, potrivit art. 15 din Legea partidelor politice nr. 14/2003, pentru soluționarea diferendelor dintre membrii unui partid politic sau dintre aceștia și conducerile organizațiilor partidului, se constituie **comisii de arbitraj** la nivelul partidului și al organizațiilor sale teritoriale, care trebuie să asigure părților dreptul la opinie și dreptul de a se apăra, precum și proceduri echitabile de decizie. Sub acest aspect, Curtea a observat, prin decizia menționată, că o asemenea concepție legislativă este asemănătoare celei existente în Germania, unde Legea privind partidele politice (*Parteiengesetz*) prevede, la art. 10 paragraful 5, că instanța de arbitraj competentă în conformitate cu codul de procedură arbitrală decide cu privire la excluderea din partid, dreptul de apel la o instanță de arbitraj superioară fiind garantat. De asemenea, conform art. 14 paragraful 1 din aceeași lege germană, partidul și cele mai înalte organizații regionale ale acestuia instituie instanțe de arbitraj pentru a soluționa disputele dintre partid sau o organizație regională și membrii acestuia, iar problema dedusă judecării acestora rămâne doar în competența instanțelor arbitrale ale partidului.

Așadar, potrivit Legii nr. 14/2003, soluționarea contestațiilor împotriva măsurii de excludere din partid a unui membru al acestuia este de competență exclusivă a comisiilor de arbitraj, care sunt reglementate prin statutele partidelor, fiind exclusă procedura jurisdicțională în fața instanțelor judecătorești a căror competență, conform art. 126 alin. (2) din Constituție, este prevăzută numai prin lege, ceea ce nu este, însă, de natură să aducă atingere liberului acces la justiție. Această, deoarece art. 21 alin. (1) și (2) din Constituție trebuie interpretat într-un sens larg, și anume ca interzicând numai îngrădirile care s-ar aduce prin lege înseși substanței accesului liber la justiție, fără să excludă posibilitatea ca, prin lege, să se stabilească anumite condiții de exercitare a lui. Și Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că liberul acces la justiție nu este un drept absolut, ci necesită, prin însăși natura sa, o reglementare din partea statului, care are o anumită marjă de apreciere în stabilirea unor limitări ale acestuia, atât timp cât nu aduce atingere înseși esenței acestui drept (Hotărârea din 28 mai 1985, pronunțată în *Cauza Ashingdane împotriva Regatului Unit al Marii Britanii*, paragraful 57, sau Hotărârea din 1 aprilie 2010, pronunțată în *Cauza Buijen împotriva Germaniei*, paragraful 59).

Totodată, Curtea a reținut că regula constituțională a liberului acces la justiție semnifică faptul că orice persoană poate sesiza instanțele judecătorești în cazul în care consideră că drepturile, libertățile sau interesele sale legitime i-au fost încălcate, iar nu faptul că acest drept de acces la justiție nu poate fi supus niciunei condiționări, competența de a stabili regulile de desfășurare a procedurii în fața instanțelor judecătorești revenindu-i legiuitorului, conform art. 126 alin. (2) din Constituție.

De altfel, în mod judicios Curtea a observat, prin aceeași Decizie nr. 283 din 27 martie 2012, că susținerile potrivit cărora textul de lege criticat încalcă accesul liber la justiție întrucât

exclde de la controlul judecătoresc verificarea modului în care, din punct de vedere formal, au fost respectate procedurile statutare ale partidului cu privire la dobândirea sau la pierderea calității de membru al acestuia, converg, în realitate, spre necesitatea de a se institui o cale de atac la instanțele judecătorești împotriva hotărârilor adoptate de comisiile de arbitraj ale partidului, ceea ce nu se poate realiza pe calea contenciosului constituțional, fiind o problemă de reglementare de competența organului legislativ.

De asemenea, în jurisprudența sa în materie, Curtea a constatat că partidele politice sunt grupări asociative care funcționează pe baza statutelor proprii care conțin reguli create și acceptate de membrii lor și că instanțele judecătorești nu sunt legitimate să exercite funcția de înfăptuire a justiției în ceea ce privește actele de încălcare a disciplinei interne din cadrul partidelor politice, deoarece răspunderea în materie nu este reglementată prin norme juridice de drept comun, ci prin norme de etică și deontologie proprii, pe care membrii acestora s-au angajat să le respecte încă din momentul în care, în mod liber consimțit, au aderat la acest tip de asociații cu caracter politic. Curtea a reținut că „este firesc ca răspunderea disciplinară a membrilor partidului să fie stabilită de către organisme interne, acestea fiind singurele care pot aprecia, în funcție de ideologia care direcționează acțiunile partidului, în ce măsură comportamentul membrilor acestuia este compatibil cu normele statutare care conturează rolul concret pe care acesta și-a propus să îl aibă în viața politică și socială a țării și dacă acest comportament este conform cu modalitățile specifice de acțiune agreeate de fiecare partid și, implicit, de fiecare dintre membrii acestuia” (Decizia nr. 197 din 4 martie 2010).

Totodată, Curtea a accentuat ideea că, spre deosebire de alte forme de asociere, regimul juridic al partidelor politice este de ordin constituțional — art. 8 și 40 din Legea fundamentală, dezvoltat în Legea lor organică nr. 14/2003. Prin Constituție sunt exprimate juridic scopurile partidelor politice și coordonatele în care acestea se pot organiza și funcționa. Așa cum sunt definite în art. 1 din Legea nr. 14/2003, partidele politice sunt asociații cu caracter politic ale cetățenilor români cu drept de vot, care participă în mod liber la formarea și exercitarea voinței lor politice, îndeplinind o misiune publică garantată de Constituție, iar **caracteristica esențială a acestora o reprezintă existența unei ideologii comune, pe care și-au însușit-o toți membrii acestora, a unei doctrine la care toți membrii lor au aderat în mod conștient și voluntar, în lipsa oricărei constrângeri**. Decizia înscrierii într-un anumit partid are ca izvor exclusiv **convingerea intimă a fiecăruia dintre membri** că politica promovată de respectivul partid constituie cea mai inspirată și mai eficientă modalitate de acțiune în viața socială și politică a țării. Odată cu dobândirea calității de membru de partid, cetățeanul își asumă și obligația statutară de a respecta disciplina internă a partidului. Or, această obligație și-o asumă cunoscând rigorile instituite de statutul partidului și fiind conștient de consecințele pe care le poate atrage nerespectarea acesteia, cea mai drastică dintre acestea fiind excluderea din partid.

Curtea a mai reținut că, în principiu, pierderea calității de membru al unui partid politic se produce fie în mod voluntar — prin demisie, fie prin excludere — ca sancțiune hotărâtă și aplicată de către organismul statutar stabilit în mod expres în acest scop. În cea de-a doua ipoteză, cea a excluderii, pierderea calității de membru poate interveni în situația în care persoana în cauză a încălcat prevederile Statutului ori hotărârile organismelor de conducere ale partidului sau când a săvârșit **abateri grave de la disciplina partidului**, inclusiv prin acțiuni ori prin declarații publice împotriva hotărârilor luate prin vot de organisme de conducere ale partidului sau împotriva conducerii partidului, la toate nivelele. **Asemenea cazuri este**

evident că pot fi analizate numai de organele specifice ale partidului, acestea fiind singurele în măsură să aprecieze dacă, și în ce măsură, membrul de partid se face vinovat de nerespectarea disciplinei interne și dacă această nerespectare este de natură să conducă la excluderea sa din partid.

Pentru a ajunge la această concluzie, Curtea a reținut că funcția definitorie a instanțelor judecătorești este aceea de a veghea la respectarea legii, termenul de lege fiind înțeles în sens larg, nu doar ca actul emis de Parlament cu acest titlu, ci ca orice act cu caracter normativ, care are, așadar, un conținut juridic. **Normele cuprinse în statutele partidelor politice nu au însă natură juridică în sensul arătat, ci reprezintă reguli de conduită internă a căror respectare este necesară pentru buna funcționare a partidului ca structură asociativă.** Acesta este motivul pentru care instanțele judecătorești nu au competența de a cenzura hotărârile organelor de așa-numita „jurisdicție internă” a partidelor, hotărâri care au caracter de acte politice, emise în baza unor norme proprii statutelor acestora.

În contextul problematicei de față este important de subliniat și o altă constatare a Curții Constituționale, referitoare la faptul că legiuitorul a impus necesitatea intervenției instanțelor judecătorești cu prilejul verificării îndeplinirii condițiilor cerute pentru constituirea legală a partidelor politice, acestea dobândind personalitate juridică de la data rămânării definitive și irevocabile a hotărârii Tribunalului București sau, după caz, a Curții de Apel București, privind admiterea cererii de înregistrare. Potrivit art. 18 din Legea nr. 14/2003, în vederea înregistrării unui partid politic, Tribunalul București va examina o serie de documente privitoare la activitatea viitoare a acestuia, printre care și statutul său, în care, așa cum prevede art. 10 lit. g) din Legea nr. 14/2003, trebuie să fie stabilite sancțiunile disciplinare, dar și procedurile prin care acestea pot fi aplicate membrilor. Așadar, verificând legalitatea constituirii partidului politic, instanța de judecată va verifica, implicit, și îndeplinirea exigenței ca aceste proceduri să asigure potențialului nemulțumit de o decizie a partidului dreptul de a-și susține în mod efectiv și eficient cauza. Astfel cum prevede art. 15 din Legea nr. 14/2003, statutele partidelor trebuie să prevadă reguli procedurale care să asigure membrilor lor dreptul la opinie și dreptul de a se apăra, oferindu-le posibilitatea de a da explicații în fața organelor de disciplină referitoare la faptele ce pot fi considerate abateri sancționabile. Prin urmare, concluzia este în sensul că, de fapt, relația dintre partide și membrii lor este analizată de o instanță judecătorească, în mod indirect, prin validarea legalității actelor constitutive și a statutului.

Având în vedere că în cauza de față nu au fost învederate elemente de noutate față de motivările excepțiilor de neconstituționalitate deja soluționate de Curtea Constituțională, care să determine reconsiderarea vastei și convingătoare sale jurisprudențe în materie, apreciem că își mențin pe deplin valabilitatea atât considerentele, cât și soluția pronunțată prin deciziile amintite. Justificarea prezentului reviriment jurisprudențial prin numărul mare de plângeri referitoare la contestarea deciziilor de excludere din partide pe care instanțele le resping ca inadmisibile nu poate fi considerat un argument în acest sens. Mai mult decât atât, ar fi trebuit să se aibă în vedere că admiterea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 16 alin. (3) din Legea partidelor politice nr. 14/2003 va genera o supra-aglomerare a instanțelor cu cereri de acest tip, ținând cont de faptul că, în prezent, în România funcționează legal o multitudine de partide politice.

Totodată, reamintim că, în jurisprudența sa, Curtea a statuat că examinarea constituționalității unui text de lege are în vedere compatibilitatea acestui text cu dispozițiile constituționale pretins violate, iar nu compararea mai multor prevederi legale între ele și raportarea concluziei ce ar rezulta din această comparație la

dispoziții ori principii ale Constituției (a se vedea, în acest sens, de exemplu, Decizia nr. 44 din 12 februarie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 338 din 10 iunie 2013). De aceea, motivarea soluției de admitere a excepției de neconstituționalitate a art. 16 alin. (3) din Legea nr. 14/2003 prin coroborare cu prevederile art. 9 alin. (2) lit. h¹) din Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, potrivit cărora calitatea de consilier local sau de consilier județean încetează de drept, înainte de expirarea duratei normale a mandatului, în cazul pierderii calității de membru al partidului politic sau al organizației minorităților naționale pe a cărei listă a fost ales, din perspectiva unei eventuale încălcări a dreptului de vot — mai precis o denaturare a voinței electoratului exprimate cu prilejul alegerii consilierilor locali — **nu poate fi luată în discuție în speța de față.** Aceasta, deoarece obiectul excepției a fost determinat în mod inechivoc în încheierea de sesizare a Curții Constituționale ca fiind **numai prevederile art. 16 alin. (3) din Legea nr. 14/2003.** Este adevărat că autorul excepției a ridicat și excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 alin. (2) lit. h¹) din Legea nr. 393/2004, dar Tribunalul Călărași — Secția civilă a reținut ca obiect al acesteia doar prevederile art. 16 alin. (3) din Legea nr. 14/2003. Într-o asemenea situație, autorul excepției, care, de altfel, a beneficiat de serviciile de asistență juridică și reprezentare ale unui avocat ales, avea fie posibilitatea de a introduce recurs împotriva încheierii de sesizare, potrivit art. 29 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, în 48 de ore de la pronunțare, fie de a formula o cerere de îndreptare a erorii materiale, în ipoteza în care era vorba despre o omisiune a instanței. Neutilizând vreuna dintre aceste căi procedurale, cadrul procesual al soluționării excepției de neconstituționalitate urmează, așadar, să rămână strict circumscris la prevederile art. 16 alin. (3) din Legea nr. 14/2003 și la critica referitoare la pretinsa încălcare a accesului liber la justiție.

În acest context, în plus față de cele reținute prin deciziile mai sus citate, apreciem că este evident că opțiunea legiuitorului pentru supunerea deciziilor referitoare la dobândirea sau pierderea calității de membru al unui partid politic numai jurisdicției interne a partidului respectiv este pe deplin justificată de însăși filosofia care stă la baza constituirii partidelor politice, ca structuri asociative al căror liant îl reprezintă ideologia comună, deci o manifestare de natură psihologică al cărei resort motivational îl constituie credința în anumite valori comune și convingerea că asocierea în acel partid va fi benefică transpuneri acestora în planul concret al realității practice.

În cauza de față, problema se axează pe imposibilitatea contestării deciziilor de excludere din partid, dar se omite faptul că textul de lege criticat vizează și deciziile de dobândire a calității de membru. Or, textul trebuie citit și înțeles în ansamblul său, procedura simetrică aplicabilă celor două momente fiind relevantă pentru deslășuirea intenției legiuitorului de a accentua esența partidelor politice, aceea de forme de asociere liber consimțite, față de care o eventuală intervenție a instanțelor judecătorești apare ca inadecvată și străină cadrului constituțional al organizării și funcționării partidelor politice.

În acest spirit, dobândirea calității de membru este rezultat al liberei adeviziuni, dar aceasta trebuie să întâlnească voință concordantă a organizației de partid. Or, de vreme ce în această etapă — a dobândirii calității de membru — este firesc ca instanțele de judecată să nu aibă niciun fel de competență în posibilul refuz al partidului de a accepta solicitarea unei persoane de a deveni membru, logica simetriei impune ca nici pierderea acestei calități să nu fie supusă controlului instanțelor de judecată, ci doar celui exercitat de organele de jurisdicție internă, specifice fiecărui partid, instituite prin statutele proprii, a căror legalitate și conformitate cu principiile și regulile democrației constituționale au fost confirmate la înregistrarea partidului de o instanță de judecată, respectiv Tribunalul

București sau Curtea de Apel București, în caz de recurs împotriva sentinței tribunalului.

Posibilitatea exercitării unui control judecătoresc asupra deciziilor partidelor privitoare la dobândirea sau pierderea calității de membru al acestora ar însemna o ingerință a unei autorități a statului în activitatea internă a partidelor, în mecanismele proprii de organizare și funcționare, controlul deciziilor de acest tip al organelor partidelor fiind incompatibilă cu autonomia acestora, inerentă rolului lor în dezvoltarea și menținerea unei societăți democratice. Aceasta, deoarece ar presupune ca instanța de judecată să aprecieze cu privire la chestiuni de natură ideologică, aflate în strânsă legătură cu libertatea conștiinței, și care — așa cum a observat, în precedent, Curtea Constituțională în jurisprudența sa — nu sunt reglementate prin norme juridice, ci prin reguli cu o natură specială, imprimată de necesitatea respectării unei anumite „discipline de partid”, acceptată și însușită de persoanele care devin membri ai partidului, încă de la momentul înscrierii, prin semnarea unei adeziuni, echivalente, într-un anumit sens, cu o adevărată declarație de loialitate față de ideologia respectivului partid și față de modalitățile prin care acesta își îndeplinește scopurile, prin urmărirea anumitor valori și principii agreeate de toți membri săi.

Raționamentul dezvoltat în decizia față de care formulăm prezenta opinie separată pornește de la ideea că instanțele de

judecată ar trebui să fie competente să verifice exclusiv legalitatea deciziilor de excludere din partid, urmărind, în acest scop, îndeplinirea condițiilor procedurale prevăzute în statutul respectivului partid politic. Trebuie, însă, subliniat că, în realitate, o asemenea analiză nu este posibil să fie realizată fără să se aducă atingere autonomiei partidelor politice și fără ca instanța să antameze chestiuni ce țin de disciplina internă, cu privire la care partidele au deplină autoritate de a stabili standardele și exigențele proprii, adecvate obiectivelor politice pe care și le-au fixat și pe care încearcă să le aducă la îndeplinire în cadrul unei anumite ideologii specifice, conturate prin chiar prevederile statutare. Delimitarea sferei legalității de cea a oportunității în ce privește aprecierea excluderii din partid reprezintă o operațiune deosebit de dificilă, care riscă să plaseze instanțele judecătorești în postura de a interveni în decizia politică, fiind, astfel, denaturat rolul lor de înlăptuire a justiției, în sensul art. 126 alin. (1) din Legea fundamentală. De altminteri, chiar în cuprinsul considerentelor deciziei de admitere se fac referiri și la probleme care presupun abordarea fondului deciziei de excludere, cum ar fi verificarea respectării statutului partidului.

Pentru toate aceste argumente, apreciem că soluția pe care Curtea Constituțională ar fi trebuit să o pronunțe prin Decizia nr. 530 din 12 decembrie 2013 ar fi fost cea de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 16 alin. (3) din Legea partidelor politice nr. 14/2003.

Președinte

Augustin Zegrean

Judecător

Valer Dorneanu

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind înființarea, organizarea și funcționarea Comitetului Tehnic de Securitate Aeronautică

Având în vedere prevederile pct. 3.1.5. din anexa nr. 17 la Convenția privind aviația civilă internațională, semnată la Chicago la 7 decembrie 1944, la care România a aderat prin Decretul nr. 194/1965, cu amendamentele ulterioare,

în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 12 alin. (1) și (3) din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre:

Art. 1. — (1) Se înființează Comitetul Tehnic de Securitate Aeronautică, denumit în continuare CTSA, organism cu caracter consultativ, fără personalitate juridică, cu sediul la Ministerul Transporturilor, bd. Dinicu Golescu nr. 38, sectorul 1, București.

(2) CTSA asigură autorității competente în domeniul securității aviației civile în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 17/2011 privind controlul calității în domeniul securității aviației civile, aprobată cu modificări prin Legea nr. 149/2012, un cadru de consultare pentru identificarea și analizarea tuturor aspectelor referitoare la securitatea aviației civile și de coordonare al operatorilor aeroportuari, transportatorilor aerieni și entităților care aplică standarde de securitate a aviației civile.

Art. 2. — Pentru realizarea obiectivelor prevăzute la art. 1 alin. (2), CTSA se asigură că:

a) Programul național de securitate aeronautică, Programul național de pregătire în domeniul securității aeronautice și Programul național de control al calității în domeniul securității

aeronautice, elaborate în condițiile legii, sunt în conformitate cu standardele și practicile internaționale în domeniul securității aviației civile;

b) prioritățile privind aplicarea măsurilor și procedurilor de securitate aeronautică, pregătirea specifică în domeniul securității aeronautice și desfășurarea activităților de control al calității sunt în concordanță cu obiectivele privind protejarea aviației civile împotriva actelor de intervenție ilicită care pun în pericol securitatea acestora;

c) operatorii aeroportuari, transportatorii aerieni și entitățile care aplică standarde de securitate a aviației civile evaluează relevanța și eficiența măsurilor și procedurilor de securitate aplicate, prin analizarea modului de aplicare a programelor interne de control al calității relevat în rapoartele anuale privind îndeplinirea acestora;

d) operatorii aeroportuari, transportatorii aerieni și entitățile care aplică standarde de securitate a aviației civile, identifică și implementează soluții cu privire la evenimentele apărute în